

Beslutningsforslag nr. **B 38**

Folketinget 2017-18

Fremsat den 28. november 2017 af Josephine Fock (ALT), Rune Lund (EL) og Marianne Jelved (RV)

Forslag til folketingsbeslutning om en skærpet lovgivning og bedre indsats mod psykisk vold

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at tage de nødvendige initiativer til at skærpe lovgivningen, sikre nationale retningslinjer, redskaber og kompetencer til

håndteringen af psykisk vold og udarbejde en national handlingsplan for en forebyggende, koordineret og oplyst indsats mod psykisk vold.

Bemærkninger til forslaget

Psykisk vold er, når et menneske over en længere periode er udsat for krænkende, respektløs og ydmygende adfærd fra en person i de nære relationer – og ofte er der en latent trussel om fysisk vold. Forslagsstillerne ønsker med forslaget at sidestille psykisk vold med fysisk vold.

Ifølge en EU-dækkende undersøgelse fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder har 60 pct. af kvinder i Danmark rapporteret, at de har været udsat for psykisk vold af en nuværende eller tidligere partner («Vold mod kvinder: en EU-undersøgelse», Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA), 2014).

95 pct. af kvinderne i danske krisecentre rapporterer at have været udsat for psykisk vold ifølge de danske NGO'ers skyggerapport om Danmarks overholdelse af Istanbulkonventionen («Danish NGO-Shadow Report to GREVIO», januar 2017).

De voldsudsatte, der ringer til den nationale enhed Lev Uden Volds hotline for at få støtte og rådgivning, er i lige så høj grad udsat for psykisk som fysisk vold.

Ifølge Foreningen Danner er 33.000 kvinder i dag udsat for fysisk vold, og foreningen vurderer, at langt flere end 33.000 er udsat for psykisk vold, da der er et kæmpe mørketal.

Et nyere dansk studie indikerer en stærkere sammenhæng mellem psykisk vold og kvindemord end fysisk vold og kvindemord («Forebyggelse af drab og dødelig vold i nære relationer», Rasmussen m.fl., 2016).

Endelig peger et amerikansk studie på, at psykisk vold har større og mere langvarige konsekvenser for ofres psykiske mistrivsel end fysisk vold («Psychological Abuse in Violent Domestic Relations», O'Leary KD & Maiuro RD, 2001).

Manglen på tiltag mod psykisk vold bidrager således til udbredte og fortsatte krænkelser af kvinders, men også mænds, personlige og psykiske integritet.

Forslagsstillerne ønsker derfor, at regeringen tager initiativ til at gennemføre en række tiltag:

Kriminalisering af psykisk vold i en særskilt paragraf i straffeloven:

- Justitsministeriet har i et notat om de lovgivningsmæssige konsekvenser af en ratificering af Istanbulkonventionen argumenteret for, at straffelovens § 245, stk. 2, og § 266 udgør et tilstrækkeligt værn mod psykisk vold. Men flere organisationer og eksperter peger i ovennævnte skyggerapport på, at retspraksis ikke følger den formelle og teoretiske mulighed i de gældende paragraffer.
- Justitsministeriet og Strafferetsplejeudvalget har yderligere argumenteret for, at psykisk vold er svært at definere og dermed afgrænse strafferetligt (Strafferetsplejeudvalget, Betænkning 1526/11 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning). Forslagsstillerne mener dog, at Danmark kan lade sig inspirere af de andre lande, der allerede har kriminaliseret psykisk vold (f.eks. Norge og Eng-

land), og FN's ekspertgruppe, der påpeger, at det er muligt at undgå afgrænsningsvanskeligheder og bevismæssige vanskeligheder («Good practices in legislation on violence against women», United Nations, 2008, s. 26).

- Forslagsstillerne ønsker derfor, at der indføres en særskilt paragraf i straffeloven om psykisk vold.

Udvikling af nationale retningslinjer og kompetencer til offentlige myndigheders håndtering af voldsramte:

- Det skal sikres, at personer, der er udsat for vold i nære relationer, tør anmelde både fysisk og psykisk vold – og ikke mindst, at anmeldelsen fører til, at der bliver rejst en sigtelse mod gerningspersonen i de sager, hvor grundlaget er til stede. I det arbejde er der bl.a. behov for, at politiet – over hele landet – møder den person, der har været udsat for vold i en nær relation, med viden og de nødvendige redskaber. Derfor skal der udvikles nationale retningslinjer for, hvordan personer, der har været udsat for vold i nære relationer, mødes af politiet, og for, hvordan deres anmeldelser håndteres.
- De fagprofessionelle, der arbejder med eller tæt på de personer, der har været udsat for vold i nære relationer, og deres familier, skal vide mere om vold i nære relationer, bl.a. den psykiske vold. Det betyder naturligvis, at politiet skal klædes på til opgaven – men også at folkeskolelæreren, sundhedsplejersken og pædagogen skal blive bedre i stand til at spotte volden og forebygge, at den eskaleres, og at alle relevante offentlige myndigheder har viden og kompetencer til at håndtere og hjælpe den voldsramte på en ordentlig måde. Opkvalificeringen skal sikres med efteruddannelse i voldens omfang, karakter og konsekvenser. Kompetencerne på feltet generelt opnås ved at introducere vold i nære relationer allerede på grunduddannelserne.
- Der skal udvikles redskaber, der screener for, om man er udsat for psykisk vold – og om der begås psykisk vold. Det forudsætter, at psykisk vold er anerkendt af retsvæsenet som en voldsform.
- Dertil skal borgere have adgang til en online-portal, hvis de har været udsat for psykisk vold og overvejer at anmelde det – efter skotsk forbillede, hvor Police Scotland har oprettet en hjemmeside om »domestic abuse« (<http://www.scotland.police.uk/keep-safe/advice-for-victims-of-crime/domestic-abuse/>).

National handlingsplan for en konkret, forebyggende og koordineret indsats mod vold i nære relationer med fokus på psykisk vold:

- I den seneste nationale handlingsplan for indsats mod vold i familien og i nære relationer fra 2014 er psykisk vold kun sporadisk nævnt. Og mens handlingsplanen går i den rigtige retning i forhold til at adressere vold i nære relationer, mangler der stadig i dag ambitiøse, konkrete indsatser, der skal sætte handling bag ordene – især når

det gælder koordineringen af indsatsen mellem forskellige instanser, forebyggelse og en passende hjælp og rådgivning til voldsramte.

- Derfor skal der udarbejdes en ambitiøs og konkret handlingsplan med ressourcer afsat til langsigtede indsatser mod vold i nære relationer og med ekstra fokus på den omfattende psykiske vold.
- Handlingsplanen skal dække strategier for oplysning, forebyggelse, hjælp og rådgivning samt koordinering mellem relevante instanser (politi, sociale myndigheder, krisecentre etc.). Det kan eksempelvis være etablering af ambulante rådgivning og genetablering af en psykolog-

ordning og oplysning til unge om kærestevold og respekt for individuelle grænser.

- Handlingsplanen skal svare på, hvordan der sikres mere viden om psykisk vold i nære relationer, herunder omfanget, konsekvenser og indsatser og en kortlægning af retspraksis, når det gælder vold i de nære relationer.
- Derudover skal der iværksættes oplysningskampagner, der kan skabe opmærksomhed om psykisk vold i nære relationer, og om hvilke muligheder for hjælp man som voldsramt har adgang til.

Skriftlig fremsættelse

Josephine Fock (Alt):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en skærpet lovgivning og bedre indsats mod psykisk vold.

(Beslutningsforslag nr. B 38)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.